

19. november 2009

Sagsnr.: 2009-151025

Dok.nr.: 2009-708912

Bilag 1 - Notat om merforbrug på sosu-elev løn (voksen-elever)

Baggrund

Københavns Kommune er ifølge Erhvervsuddannelseslovens § 6 stk. 3 forpligtet til at ansætte sosu-elever. Arbejdsgivere, der stiller praktikpladser til rådighed, har med mindre særlige omstændigheder gør sig gældende, pligt til at ansætte de elever, der henvises af skolen.

Ifølge Erhvervsuddannelseslovens § 43 stk. 4 skal Regionsrådet og kommunalbestyrelserne stille praktikpladser til rådighed i et omfang, der svarer til behovet for færdiguddannede i regionen (dimensioneringsforpligtelsen). I § 43 stk. 5 fremgår det, at undervisningsministeren kan pålægge Regionsrådet og kommunalbestyrelserne hver at stille et årligt mindste antal praktiksteder til social- og sundhedshjælperuddannelsen og social- og sundhedsassistentuddannelsen til rådighed for skolerne.

I Trepartsaftalen indgået mellem regeringen, KL, Danske Regioner, LO og AC blev der i sommeren 2007 indgået aftale om at udvide dimensionering 2007 med 1100 elever for perioden 2008-2015 jf. aftalens afsnit 1 punkt 4. Elevdimensioneringen i 2007 er således den minimumsdimensionering, som Undervisningsministeriet har godkendt som grundlag for meroptag. Trepartsaftalen indebar desuden indførelse af en overenskomstbestemt voksenelevløns jf. aftalens afsnit 1 punkt 3.

Sosu-elevløns i Københavns Kommune

Antallet af ansatte hjælper- og assistentelever har i mange år været mindre end dimensioneringen. Som følge deraf havde Københavns Kommune ledig uddannelseskapacitet op til Trepartsaftalen. Samtidig er Sundheds- og Sjællandsgade 40 Omsorgsforvaltningen indtil 2009 alene blevet tildelt et elevlønsbudget svarende til det faktiske elevoptag – dvs. ikke op til dimensioneringen.

Økonomistab

Sjællandsgade 40
2200 København N

Telefon
35 30 35 30

Trepartsaftalens dimensioneringsudvidelse, indførelsen af overenskomstbestemt voksenelevløns, den ændrede arbejdsmarkeds-situation og det faktum, at dimensioneringen ikke var nået, medførte en forøget tilgang af elever – først og fremmest af elever på voksenelevløns.

www.kk.dk

Konsekvensen er, at Københavns Kommune i år lovpligtigt har ansat assistentelever svarende til dimensioneringen. Endvidere er der sket en stigning i antallet af hjælperelever - om end ikke helt op til dimensioneringen. Det betyder, at der i år forventes at være nettomerudgifter til elevløns på 12,9 mio. kr. ud over de midler, der allerede er afsat i budgettet. Det svarer til ca.

Side 2 af 8

12 pct. af nettoelevlønsbudgettet.

De 12,9 mio. kr. er estimeret ud fra en række forudsætninger, hvoraf de vigtigste omhandler frafaldets størrelse, omfanget af godskrivning(merit) samt forudgående elevforløb i 2007-2008.

For 2010 forventes merforbruget at stige markant. Med det nuværende optag og uændrede forudsætninger i forhold til 2009 forventes merforbruget at blive ca. 32 mio. kr. i 2010 i forhold til det nuværende budget.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er desuden orienteret om, at KL, Danske Regioner og Undervisningsministeriet drøfter en mulig genberegning af dimensioneringen for kommunerne og regionen i Region Hovedstaden inden for rammerne af den nuværende DUT-kompensation. Hvis dimensioneringen ændres og Københavns Kommune pålægges at øge optaget af sosu-elever, vil det betyde et yderligere finansieringsbehov.

Dialog om merforbrug vedr. sosu-elevløn

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen forudså i 2008, at der ville opstå merudgifter på elevlønsbudgettet pga. Trepartsaftalen.

2008-budgetforslaget var fastlagt ud fra forudgående års faktiske optag og forudsætninger om frafald, og ikke ud fra dimensioneringen. Den overenskomstbestemte voksenelevlønsordning samt det pålagte meroptag måtte derfor forventes at ville overstige rammerne for elevlønsbudgetforslaget.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen orienterede derfor den 3. september 2008 Økonomiforvaltningen om Trepartsaftalens konsekvenser for bl.a. de kommende års elevlønsudgifter.

Konsekvenserne af Trepartsaftalen for sosu-elevlønsbudgettet samt Københavns Kommunes andel af DUT-midlerne fra Trepartsaftalen blev drøftet på Økonomiudvalgmøde den 9. september 2008.

Endvidere var der på samme tid korrespondance mellem embedsmænd i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Økonomiforvaltningen om kommunens forpligtigelse til at optage elever op til elevdimensioneringen.

Den 18. september 2008 blev der indgået budgetforlig. I den forbindelse blev der bevilget 25 mio. kr. til den overenskomstbestemte voksenelevløn, heraf modtog SUF 21,9 mio. kr. og SOF 3,1 mio. kr. Aftalen blev indgået med følgende tilføjelse:

"Parterne er enige om, at såfremt det faktiske udgiftsniveau afviger fra det budgetterede, reguleres mer-/mindreudgifter symmetrisk i forhold til puljen

Side 3 af 8

til uforudsete udgifter, drift."

Københavns Kommune (Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Økonomiforvaltningen) var efterfølgende i dialog med KL om Trepartsaftalens økonomiske konsekvenser for kommunen set i forhold til de udmeldte DUT-midler. KL bekræftede, at beregningerne i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen hviler på de samme forudsætninger som DUT-regnestykket, og at øgede udgifter til elevløn således er et internt fordelingsspørgsmål i Københavns Kommune. Det kan ikke forventes, at DUT forhandlingerne vil blive genåbnet.

Budget og aktivitet

På baggrund af strukturreformen blev det besluttet at opgaven med at håndtere uddannelsen af sosu-elever skulle flyttes fra Børne- og Ungdomsudvalget til Sundheds- og Omsorgsudvalget

I forbindelse med vedtagelse af budget 2007 (BR 477/06) blev det vedtaget, at overføre 41,8 mio. kr. fra Børne- og Ungdomsudvalget til Sundheds- og Omsorgsudvalget. Hertil kom et budget til praktikløn, som i forvejen låg under Sundheds- og Omsorgsudvalget på i alt 22,3 mio. kr. I 2008 er budgettet forøget med mindre beløb til feriepengeforpligtigelser, overenskomstbestemt skævdelsingsmidler og PL fremskrivninger samt en engangstilførsel på 4,3 mio. kr. til voksnelevløn som følge af trepartsaftalen.

I 2009 er der som nævnt varigt blevet tilført 21,9 mio. kr. til dækning af udgifterne til voksnelevløn som følge af trepartsaftalen.

Som en del af en styrket rekrutteringsindsats på sosu-uddannelserne og som del af kommunens sociale indsats overfor unge kontanthjælps modtagere, har der siden 2003 været et tilbud om voksnelevløn på Social- og Sundhedshjælperuddannelsen til ansøgere, der er fyldt 25 år med bopæl i Københavns Kommune og ud fra nogle særlige sociale kriterier. (KK-puljen). Denne pulje er ikke lov eller overenskomst bestemt. Det oprindelige budget dækker dels udgifterne til denne pulje samt udgifterne til ordinære elever. Puljen styres på baggrund af en fastsat aktivitet. Når denne er opfyldt i et givet år, ansættes der ikke yderligere voksnelever i henhold til puljen, uanset om der er flere ansøgere som opfylder de sociale kriterier.

I nedenstående tabel 1 fremgår den faktiske og forventede aktivitetsudvikling 2007-2011 på ordinære elever, voksnelever finansieret via kommunens egen pulje og voksnelever finansieret via trepartsmidler. Elevoptaget er steget med 480 elever mellem 2007 og 2009.

Implementeringen af trepartsaftalen om indførelse af voksnelevløn blev startet i sommeren 2008. Ved slutningen af året kunne det konstateres, at udgifterne langt oversteg det tildelte budget på 4,3 mio. kr. Det samlede budget til SOSU elever blev således overskredet med 8,1 mio. kr. i 2008.

Merforbruget blev dækket af Sundheds- og Omsorgsudvalgets egen ramme.

Tabel 1a – ændringer i elevoptag

	Hjælper-elever					Assistent-elever				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
	0									
Ordinære elever	332	299	433	434	433	143	127	111	111	111
Voksenelever KK-pulje	255	208	179	179	179	0	62	102	102	102
Voksenelever Overenskomst	0	96	160	160	160	0	193	225	229	229
I alt	587	601	772	772	772	143	382	438	442	442
Dimensionering	831	839	877	902	902	427	435	437	442	442

Der vil i sagens natur altid være en vis usikkerhed om, hvorvidt den konstaterede stigning fastholdes på et vedvarende højt niveau i overslagsårene. Begrundelsen for, at forvaltningen forventer at stigningen i elevantallet vil være af længere varighed, kan henføres til følgende forudsætninger:

- Historisk set er elevoptaget meget afhængig af ledigheds-konjunktoren. Den store elevsøgning i 2009 skal ses i sammenhæng med lavkonjunktur og højere ledighed.
- Stadig flere får kendskab til den økonomiske attraktive voksenelevlønsordning og dermed søger elevplads
- Kommunens befolkningssammensætning, med relativt mange uudannede vil give et længerevarende løft i antallet af ansøgere
- Personer tæt på de 25 år, vil søge at optjene den fornødne merit før elevansættelsen. De personer, der tidligere accepterede en ordinær elevløn, vil måske fremover overveje, om de først skal optjene ét års merit, før de starter på uddannelsen, idet det økonomisk set bedre kan svare sig for dem

Det skal bemærkes, at elevoptaget i sidste halvdel af 2009 er steget mere end forudsat.

Det samlede antal elever på sosu-uddannelserne er ikke ensbetydende med elevoptaget i det enkelte år. Det samlede elevantal udgøres af elever fra de foregående år, som endnu ikke er færdiguddannede og elever der optages i det pågældende år. Sosu-assistentelever er i uddannelse i gennemsnitligt 20 måneder og vil derfor være udgiftsdrivende over 2-3 budgetår, mens voksenelever på sosu-hjælperuddannelsen gennemsnitligt er under uddannelse i 10 måneder, og dermed er udgiftsdrivende i 1-2 budgetår. Tabel 1b viser udviklingen i det gennemsnitlige antal årselever, der er bestemmende

Side 5 af 8

for de samlede udgifter i det enkelte budgetår.

Tabel 1b – gennemsnitligt antal årselever

Gns. antal årselever

	2009	2010	2011
SSH-elever (voksen)	237	242	242
SSH-elever (ordinære)	301	392	391
SSA-elever (voksen)	389	487	494
SSA-elever (ordinære)	162	147	146
I alt	1.089	1.268	1.274

Tabellen herover viser den akkumulerede effekt af elevoptaget. Tallene tager udgangspunkt i realiserede og forventede månedlige elevantal for årene, og er korrigeret med frafaldprocenter efter de hidtidige erfaringer på området.

Udgifter

I nedenstående tabel 2 fremgår de forventede lønudgifter i forhold til de forskellige budgetforudsætninger og typer af elever. Såfremt der ikke var indgået en trepartsaftale, der pålægger kommunerne at optage voksne elever på baggrund af bestemte kriterier og op til den af undervisningsministeriet fastsatte dimensionering, havde der været tale om et mindreforbrug på ca. 10 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget.

Trepartsaftalen har medført et elevoptag på 160 hjælper elever og 193 assistent elever i 2009 som samlet medfører en lønudgift mv. på ca. 44 mio. kr. I forhold til det tildelte treparts midler på 21,9 mio. kr. samt mindreforbruget fra den øvrige del af budgettet medfører det et merforbrug på 12,9 mio. kr., som direkte relaterer sig til trepartsaftalen om voksnelevlø.

Tabel 2 – Udgiftsfordelingen på elevtyper i forhold til budget

Nettoudgift

Sosu-elever i alt - uden trepart. voksnelevlø

	2009	2010	2011
Budget	72.962.000	75.369.746	77.856.948
Nettoløn			
SSH-elever (trepart. Voksen)			
SSH-elever (KK-voksen)	18.171.468	18.768.478	19.387.837
SSH-elever (ordinære)	27.041.258	36.354.550	37.486.163
SSA-elever trepart voksen			
SSA-elever KK-voksen	8.605.425	13.366.636	15.786.800
SSA-elever (ordinære)	9.329.821	8.733.449	8.940.412
I alt	63.147.972	77.223.113	81.601.213
Afvigelse	-9.814.028	1.853.367	3.744.265

		2009	2010	2011
Budget		21.906.000	22.628.898	23.375.652
Nettoløn				
	SSH-elever (trepart. Voksen)	15.423.714	16.776.293	17.329.910
	SSA-elever trepart voksen	29.213.370	35.472.437	35.451.949
I alt		44.637.084	52.248.729	52.781.859
	Afvigelse	22.731.084	29.619.831	29.406.208
		2009	2010	2011
Nettoløn				
	Afvigelse trepar. voksen	22.731.084	29.619.831	29.406.208
	Afvigelse uden trepar.voksen	-9.814.028	1.853.367	3.744.265
I alt	Merforbrug	12.917.056	31.473.198	33.150.473

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har på baggrund af beregningsmodellen og den nuværende aktivitetsudvikling vurderet hvor mange elever og udgifter som kommunen må forvente i de kommende år. Der forudsættes således en tilsvarende aktivitet som i 2009 og at kommunens egen pulje til voksenelevløn opretholdes uændret. Tabel 3 giver et samlet overblik og viser at udgifterne vil stige og medfører et merforbrug på ca. 33 mio. kr. i forhold til det nuværende samlede budget.

Tabel 3 – Udgiftsfordelingen på elevtype ved nuværende aktivitet

Nettoudgift
Sосу-elever i alt

		2009	2010	2011
Budget		94.868.000	97.998.644	101.232.599
Nettoløn				
	SSH-elever (trepart. voksen)	15.423.714	16.776.293	17.329.910
	SSH-elever (KK-voksen)	18.171.468	18.768.478	19.387.837
	SSH-elever (ordinære)	27.041.258	36.354.550	37.486.163
	SSA-elever trepart voksen	29.213.370	35.472.437	35.451.949
	SSA-elever KK-voksen	8.605.425	13.366.636	15.786.800
	SSA-elever (ordinære)	9.329.821	8.733.449	8.940.412
I alt		107.785.056	129.471.842	134.383.072
Afvigelse		12.917.056	31.473.198	33.150.473

Ovenstående model har følgende forudsætninger:

- Nettolønudgiften dvs. lønudgift fratrukket AER, betaling fra dels Socialforvaltningen og Regionen er anvendt som grundlag for beregningen af udgifterne
- 2010 – 2011 udgifterne er løn og prisfremskrevet til 2010 og 2011 priser, med samme pristal som i 2010
- Det forventede antal elever pr. elevtype er fremkommet som et resultat af det faktiske optag af elever i 2009 og det forventede optag i overslagsårene (jf. ovenstående bemærkninger), samt de foregående års erfaringer med, hvordan elevoptaget fordeler sig over året
- Modellen er en flowmodel, dvs. modellen tager højde for, at eleverne starter på forskellige tidspunkter og at uddannelsen har forskellig

varighed

- Beregner antallet af elever måned for måned
- Frafaldsprocenter bygger på hidtidige erfaringer er indarbejdet i modellen
- Der er i gennemsnit 4 mdr. merit til alle hjælperelever indlagt i modellen.

Konsekvenser af fuld dimensionering

Tabel 4 viser en fordeling af de forventede lønudgifter til sosu-elever pr. elevtype. Modellen er beregnet ud fra, at elevoptaget i 2010 og 2011 vil opfylde Københavns Kommunes dimensionering. Merudgiften ved fuld dimensionering forventes at blive 40 mio. kr. i 2010 og 47 mio. kr. i 2011. Kommunes dimensionering fremgår af tabel 1.

Tabel 4 – udgiftsfordelingen på elevtype ved fuld dimensionering

Nettoudgift
Sosu-elever i alt

		2009	2010	2011
Budget		94.868.000	97.998.644	101.232.599
Nettoløn				
	SSH-elever (voksen)	33.595.182	39.867.082	43.324.776
	SSH-elever (ordinære)	27.041.258	39.830.550	43.467.192
	SSA-elever (voksen)	37.818.795	48.839.072	51.238.749
	SSA-elever (ordinære)	9.329.821	8.733.449	8.940.412
I alt		107.785.056	137.270.154	146.971.129
Afvigelse		12.917.056	39.271.510	45.738.529

Kommunen har mulighed for fjerne KK-puljen til voksen elevløn. Det vil primært ramme hjælperelever og forventes at kunne medføre en reduktion i udgifterne på ca. 15-17 mio. kr.

En afskaffelse af ordningen vil dog påvirke kommunen i relation til andre forhold:

- Sociale hensyn - Det bliver sværere at hjælpe kontanthjælpsmodtagere videre til en sosu-hjælperuddannelse, da målgruppen typisk ikke opfylder kriterierne for vokselevløn efter Trepartsaftalen.
- Økonomiske hensyn – Der kan forventes stigende udgifter til kontanthjælp. Reduktionen i vokselevlønsudgifter vil således blot flytte udgifter til en anden del af kommunens budget.
- Rekrutteringshensyn – Kommunen forventes at få rekrutteringsproblemer på sosu-området, hvilket vil forstærkes ved afskaffelse af kommunens vokselevløns-ordning.

Side 8 af 8

Den besparelse, der vil kunne udmønte sig ved at spare kommunens egen voksenelevløns pulje, vil primært få gennemslag for hjælperelever, da de ikke opfylder kriterierne for at blive ansat som voksnelever efter kriterierne i Trepartsaftalen. Besparelsen på assistenteleverne kan ikke forventes at få gennemslag, da eleverne for hovedpartens vedkommende vil blive erstattet med voksnelever som opfylder kriterierne efter Trepartsaftalen.